No. 205. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 29 Augustus.

BEKENDMAKING.

DE BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD *BREDA*,

Gelezen rekwest van WILLEM WILLEMSE, houdende verzoek om toestemming tot het oprigten eener BROODBAKKERIJ, in de huizinge staande binnen deze Stad op den hoek van de Groote Markt, Wijk A No. 508;

Gezien het Koninklijk besluit van 31 Januarij 1824, (*Staatsblad* No. 27), houdende, de toestemming tot het oprigten van sommige fabrijken en bedrijven, ten gevolge van beleide informatien de commodo et incommodo,

Brengen bij deze, het door WILLEM WILLEMSE gedane verzoek ter kennisse der ingezetenen, inzonderheid van de bewoners der huizen staande naast de op te rigtene BROODBAKKERIJ, ten ingeval iemand zou vermeenen zich daartegen te moeten verzetten, alsdan zijne redenen van bezwaar, binnen *veertien dagen* na dato, aan Burgemeesten en Wethouders *schriftelijk* in te leveren.

En zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

Breda, den 26 Augustus 1839.

DE ROY vr.

Ter ordonnantie van denselven,

de Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 26sten Augustus.

De *Moniteur* hield gisteren een rapport van den minister van justitie *Teste*, over de criminele justitie in Frankrijk, gedurende 1837. Daaruit blijkt onder anderen, dat de hoven van assises met 3278 zaken belast zijn geweest, en over 5200 uitspraak hebben gedaan. 3098 beschuldigden hebben te regt gestaan, zijnde, behalve in het jaar 1832, het hoogste getal dat men in 12 jaren tijds gehad heeft. 1425 vrouwen zijn van misdaden beschuldigd geworden, dat is 46 vrouwen op de 100 beschuldigden. 1001 beschuldigden konden lezen, doch niet schrijven, 2330 konden lezen en een weinig schrijven, 776 hebben eene zeer goede opvoeding genoten. 5417 personen zijn vrijgesproken, twee van 34 tot de doodstraf, zijn de dezelve aan 25 personen voltrokken. 177 personen werden tot levenslangen dwangarbeid veroordeeld.

Het aantal staatkundige en drukpers-misdrijven, waarmede de hoven van assises in 1837 belast zijn geweest, heeft bedragen 74, zijnde het tiende gedeelte van het getal in 1831 en 1832; van de 96 beklaagden zijn 68 in staat van beschuldiging gesteld en 28 veroordeeld. Van de 27 vervolgingen tegen de dagbladen, waren er 14 tegen de parijsche bladen gerigt.

De regtbanken van correctionele policie hebben in 1837 over 140,247 zaken uitspraak gedaan; het getal der te regt gestaanden bedroeg 193,065 zijnde bijna 12,000 meer dan in 1838, en 22,000 meer dan in 1835. 164,524 personen werden veroordeeld. — De regtbanken van gewone policie hebben in 1837 127,737 vonnissen geslagen, 180,248 personen standen te regt, zijnde omtrent 9500 en 12,000 meer dan in 1836. 130,528 werden tot boete en 6425 tot gevangenis veroordeeld. — De criminele kamer van het hof van cassatie is in 1837 met 1209 zaken, het burgerlijke belast geweest met 391 zaken, zijnde 1600 meer dan in 1836 te regt gestaan.

In 1837 hebben er in Frankrijk 2443 zelfmoorden plaats gehad, waarvan 1811 mannen en 632 vrouwen, zijnde 103 meer dan in 1836. Alleen in het Seinedepartement hebben 437 personen zichzelven het leven benomen.

— De gewone briefwisseling dezer hoofdstad bevat het volgende over de Oostersche zaken.

» De dagbladen houden zich sedert eenige dagen bijzonder bezig met het besluit der vijf mogendheden, om door hare bemiddeling de turksch-egijptische kwestie tot een einde te brengen. Men weet dat het kabinet der Tuilerien aan het engelsch gouvernement geweigerd had, om diplomatisch tusschen de beide oostersche staten tusschen beiden te komen, en men verwondert zich thans hetzelve eensklaps in die bemiddeling te zien bewilligen.

» Het schijnt met der daad zeker, dat men voor zes weken eene nota van lord *Palmerston* had ontvangen, waarin voorgesteld werd, om den oorlog van den Levant te doen ophouden, 't zij door vereenigde onderhandelingen van de beide kabinetten, 't zij door de zeemagt van de beide mogendheden. Men zegt dat het fransch ministerie het er voor hield, dat het kabinet van St. James door dit middel het doel zijner wenschen zocht te bewerken, door Frankrijk de moeijelijkste rol te laten spelen, zijne geheime bedoelingen langs dien weg bedekkende; duidelijk genoeg bewezen, zulks de nota's van de britsche diplomatie, die geheel vijandelijk gezind tegen Egipte waren.

» Ondertusschen verlangde men op de Tuilerien niets liever dan om de oostersche kwestie door de diplomatie tot een einde te brengen; eene nota werd naar het kabinet van Weenen gezonden om hetzelve de voorstellen van Engeland mede te deelen en te kennen te geven, dat Frankrijk de bedoelingen van Engeland en van Rusland wantrouwende, niet besluiten zou om diplomatisch tusschen beiden te komen, tenzij het oostenrijksch gouvernement bewilligde om deel aan een europeesch congres uit te maken. —

» Men verzekert dat de prins *von Metternich*, ten gevolge dezer nota van het fransch ministerie, aan het kabinet van Praussen voorgesteld heeft, om zich bij de andere mogendheden te voegen, ten einde met Frankrijk een tegenwigt tegen de aanmatigingen van Engeland en Rusland daar te stellen.

» Men heeft erkend dat daar van alle mogendheden Frankrijk diegene was, welke zich het gunstigste voor Egipte getoond heeft, hetzelve behoort zoo verre mogt de ottomannische vloot van den onderkoning van Egipte terug te vorderen.

» De vijf mogendheden komen overeen, dat *Mehemed Ali* het erfelijke souverein over Egypte moest verklaard worden, alzoo de kabinetten van Londen en St. Petersburg, welken hem gevrijt niet toekennen onder denzelfden titel, en het is over dit laatste punt dat ongetwijfeld de onderhandelingen te Weenen zullen gevoerd worden.

» Het is thans te vreezen dat met de oostersche kwestie zal gebeuren hetgeen reeds met de belgische heeft plaats gehad; de conferentie zal tot haar honderdste protocol komen en nog niet veel gevorderd zijn. De onderkoning van Egypte zal weigeren in bepalingen te bewilligen die hem geen erfelijk leen van Syrie maken, en men zal hem niet door geweld durven dwingen daar ieder der vijf mogendheden vreezen zal, door een beslissenden stap de vonk te doen ontsteken die tot een Europeschen oorlog kan ontvlammen." —

— De hertog en hertogin *van Orleans* zijn den 24sten van Bordeaux vertrokken en denzelfden dag te Langon aangekomen.

— Op het plein Vendome wordt thans een hotel ingerigt voor de ontvangst van de hertogin *van Leuchtenberg*, weduwe van prins *Eugenius*, moeder van den keizer van Brazilia en schoonmoeder van den russische grootvorst *Maria*. Dezelve zal met een harer dochters ... in de Bazar verblijven.

De hertog ... is met het ... van Fontainebleau vertrokken, alwaar ... zullen vereenigd zijn.

— Uit Cherbourg schrijft men, dat het gouvernement zich voorstelt in die haven eene geregelde stoomvaart tusschen Cherbourg en de Antillen tot stand te brengen. Er waren bevelen gegeven om den romp van het driedeksch linieschip *Friedland* voort te zetten en het zoo spoedig mogelijk van stapel te doen loopen. Dit schip van 120 stukken is sedert 20 jaren op de werf, zijnde in 1810 op stapel gezet.

— De berigten uit Spanje bevestigen, dat *Espartero*, voordeel doende met de verdeeldheid onder de kantisten, hen in de rigting van Arbeca gezonden en zich van eenige voordeelige stellingen, heeft meester gemaakt. Een bericht uit Vittoria van den 13den,

voorkomende in *el Correo Nacional* van den 18den, vermeldt dat de generaal *Espartero* den 12den met 18 à 19,000 man infanterie 1300 ruiters en 40 stukken geschut uit Vittoria tegen de stellingen der karlisten opgetrokken is. *Maroto* was te Salinas de Leniz en had omtrent 7 à 8000 man infanterie en 5 à 600 ruiters bij zich, waarmede hij op de hoogte van Arlaban stelling nam. De constitutionelen kwamen zonder verhindering te Villareal; de karlisten plaatsten zich op de hoogten van Aramayona, welke boschachtig zijn en door hen versterkt waren. In weerwil daarvan maakten de constitutionelen zich in drie uren tijds van dezelve meester, met een verlies van 60 gekwetsten en 8 à 10 dooden; dat der karlisten zou veel aanzienlijker zijn. — Dit verslag komt overeen met het bulletin van *Espartero*, den 15den uit Urbina opgemaakt en in een ander dagblad geplaatst. De officiele Madridsche courant bepaalt zich met te zeggen, dat *Espartero* uit Vittoria getrokken is om in Biscaye door te dringen, dat hij bij Villareal de karlisten op de hoogten van Ubeskia had ontmoet, van daar verdreven en vervolgens zijn marsch voortgezet had.

— Op onderscheiden plaatsen in Spanje liep het gerucht, dat don *Carlos* met zijne familie de wijk naar Frankrijk genomen hadden. Waarschijnlijk heeft deszelfs jongste togt naar de grenzen daartoe aanleiding gegeven.

— Eene telegraphische depeche heden door het gouvernement bekend gemaakt, en uit Bayonne van den 22sten gedagteekend, houdt het volgende:

„Op de tijding van eene beweging der christino's naar la Solana, is *Elio* den 21sten naar Estella vertrokken. De opgestane bataillons hebben zijne stellingen te Lesaca onmiddellijk ingenomen."

Ter nadere toelichting van dit berigt kan het volgende artikel van het *Memorial du Pau* van den 22sten strekken.

„Een brief van Baygorre vermeldt, dat *Elio* verpligt zijnde geworden, ten gevolge zijner beweging op Vera, om de verdedigingslijn van Estella te ontblooten, *Diego Leon* terstond uit Pampeluna is getrokken, met voornemen om van deze omstandigheid gebruik te maken. Eene sterke afdeeling, zeide men, was naar Puente la Reyna op marsch en het gerucht algemeen verspreid dat Estella zou aangevallen worden."

— Bijzondere brieven van de spaansche grenzen melden, dat volgens de jongste tijdingen uit Tolosa van den 19den, don *Carlos* naar zijn hoofdkwartier terugkeerende, te Villareal de Zumarraja *Maroto* met eenige troepen had ontmoet die naar Vera optrokken; de pretendent en zijn veldheer hadden eene zamenkomst gehad, waarna de laatste, in plaats van zijn togt voort te zetten, teruggekeerd was en zijne vorige stellingen weder ingenomen had.

De [illegible] bevat een berigt van de spaansche grenzen, houdende, dat de pretendent, ten gevolge van de onlusten in Navarre, genoodzaakt geweest is zijn ministerie te wijzigen. *Elio*, *Villareal* en *Eraso* waren in hetzelve getreden; maar de invloed der prinses van Beyra werd er nog steeds vertegenwoordigd door den aartsbisschop van Cuba en den apostolikken *Erro*.

Eindelijk houdt eene telegraphische depeche uit Perpignan van den 24sten het volgende:

„Men schrijft uit Valencia van den 19den, dat de generaal *O'Donnel*, na eene behaalde overwinning op *Cabrera*, den 14den zich van het fort Tales meester gemaakt heeft en te Valencia teruggekomen is. — De karlistische chef *Arevalo* heeft uit Chiva een togt in de vlakte van Bocairent gedaan en deze uitgeplunderd. — Een konvooi is den 21sten van Barcelona naar Vich vertrokken, onder geleide van 400 man. — De operatie van *Roldes* in het gebergte wordt door de drooge overland; er is op onderscheidene punten gebrek aan water.

— Ter beurze van heden (26 *Augustus*) waren genoteerd: 5 pCt. 112,50; 3 pCt. 80,90; Sp. Ardoin 21⅛; Nap. r. 101,50; Rom. 1. 102¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten Augustus.

Het Pruissische leger telt thans 9733 officieren, van welke 6336 tot het staande leger, 114 tot de onderscheiden invalidenkorpsen en 3284 tot de landweer, eerste en tweede klasse, behooren. Daaronder telt men twee veldmaarschalken, als den hertog *van Wellington* en de graaf *von Ziethen*, beide echter honorair; 12 generaals der infanterie, 34 luitenant-generaals, 81 generaalmajoors, 118 kolonels, 71 luitenant-kolonels, 580 majoors, 1456 kapiteins en rittmeesters, 1922 eerste en 1702 tweede luitenants. Bij de armee bevinden zich 935 artsen van den eersten rang, aan welker hoofd is geplaatst de lijarts des Konings, Dr. *von Wibel*. Het getal der justitie-personen bij het leger bedraagt 81 auditeurs. Burgerlijke personen bij de militaire administratie zijn slechts 9 in getal, te weten 9 krijgsraden. — De generaals en stafofficieren zijn met vele Pruissische, Russische en andere orden vesierd. De Zwarte Adelaars-orde bezitten, behalve de Koninklijke Prinsen en andere Vorstelijke personen, en de hertog *van Wellington*, slechts zes generaals. De andere generaals hebben de Roode Adelaars-orde.

— Naar men verzekert, zou de Bondsvergadering thans een besluit omtrent de Hannoversche zaak genomen hebben, hieromtrent nedergekomende, dat zij zich onbevoegd acht, om, zoo als in de bij haar ingekomene adressen uit Hannover verlangd wordt, tusschenbeide te komen.

— Hertog *Adolf* van Nassau heeft, den 21 dezer, den dag na het overlijden van zijnen Doorluchtige Vader, te Biberich eene proclamatie gedaan, waarbij hij aan zijne onderdanen kennis geeft, dat hij het bewind heeft aanvaard; dat hij de uiterste pogingen zal aanwenden, om het welzijn des lands te bevorderen, de grondwet te handhaven en de regten der op hem vervallen Souvereiniteit uit te oefenen, en waarbij hij tevens betuigt, zich verzekerd te houden, dat zijne onderdanen, volgens den door hem afgelegden eed, dezelfde trouw, liefde en gehechtheid aan hem zullen bewijzen, welke zij aan zijnen overleden Vader betoond hebben.

— De Oostenrijksche *Beobachter* geeft de volgende berigten uit Konstantinopel van den 7den Augustus:

„Z. K. H. de prins *van Joinville* is gisteren morgen, aan boord van de fransche stoomboot *Pápin*, in deze hoofdstad aangekomen, en reeds door *Ferik-Nakiek*-pacha, uit naam van den sultan, verwelkomd geworden. Denzelfden dag is de adjudant van Z. M. den keizer van Rusland, de overste der garde graaf *Adam Rzewuski*, hier aangekomen, om eenen brief van den keizer, ter gelukwenschinge van de troonsbeklimming des sultans, aan deze over te brengen. De minister-resident der Vereenigde Staten, commodore *Porter*, en de Belgische minister-resident, baron *Behr*, zijn dezer dagen hier aangekomen. Twee korvetten en eene stoomboot, welke de Kapudan-pacha te Rhodus had achtergelaten, om de hoodige proviand aan boord te nemen, hebben, op het berigt van het vertrek des groot-admiraals naar Alexandrie de terugreis naar Konstantinopel aanvaard en zijn onlangs in den Bosporus aangekomen. De pruissische officieren *von Moltke*, *von Vincke* en *Laue* die aan *Hafiz*-pacha gedurende den laatsten veldtogt toegevoegd waren, zijn voor eenige dagen in deze hoofdstad aangekomen. De kapitein *Mahlbeck* wordt binnen 14 dagen van Malatia terug verwacht. Ook de engelsche zeekapitein *Walker*, die aan den kapudan-pacha toegevoegd was, is met eene engelsche stoomboot van Alexandrie herwaarts teruggekeerd. De oostenrijksche oorlogsbrik *Ussaro*, die eenigen tijd alhier gestationeerd moet blijven, is heden voor de stad ten anker gekomen. De openbare gezondheids-toestand is alhier bij voortduring voldoende."

— De *Augsburgsche Zeitung* geeft berigten uit Konstantinopel van dezelfde dagteekening, waarin gezegd wordt dat de staatkundige gezigteinder voor de Porte steeds donkerder wordt en zij meer en meer haren ondergang schijnt te gemoet te gaan. De stemming onder de ongeregelde troepen in de [illegible] was volgens de jongste berigten uit Klein Azie zoo dreigend, dat de Porte zich genoodzaakt had gezien dezelve te ontbinden en landwaarts te zenden. Wanneer *Ibrahim*-pacha stoutmoedig voorwaarts rukte, kon hij binnen veertien dagen voor Konstantinopel zijn, doch men gelooide niet dat hij zulks zou ondernemen, zoolang hij aan de eenstemmigheid der Europesche mogendheden bleef gelooven, of dat zijn voorwaartstrekken tot eene overeenkomst tot stand zou brengen. Van den anderen kant had men uit Syrie vernomen dat ook daar de geest van ontevredenheid openlijk was uitgebarsten. Het geheele gebergte ten zuiden van Hama was in opstand geraakt; ook op andere punten in Syrie zouden de bewoners opgestaan zijn. *Soliman*-pacha en de oorlogsminister van *Mehemed* waren met talrijke troepen tegen de insurgenten afgezonden, en men gelooide dat zij de onlusten zouden gedempt hebben.

Te Konstantinopel heerschte volkomen rust en van de talrijke ongeregtigheden, welke in de provincien, door de [illegible] waren gepleegd, werden [illegible] meer nader.

De engelsche en fransche [illegible] lagen [illegible] ingang der Dardanellen voor anker.

BELGIE.

BRUSSEL, den 27sten Augustus.

Het vertrek des konings en der koningin naar Engeland is uitgesteld geworden tot het laatst dezer week, uit hoofde de koningin der Franschen met prinses *Elementine*, vooraf een bezoek te Osten-de zullen afleggen, en, naar *l'Indépendant* vermeldt, met eene stoomboot van Treport naar Ostende zullen overgebragt worden.

— Het *Handelsblad* dezer stad zegt thans van goeder hand te derrigten, dat de heer *Dubus de Ghisignies* zijn kasteel van Oostmalle niet verlaten heeft en niets zijn vertrek naar 's Hage aanduidt, het berigt van de hem toegedachte ambassade zou hij zelf het eerst door de dagbladen vernomen hebben.

— De commissie te Gent voor den afloop der wateren in de Vlaanderen, houdt bij voortduring hare zittingen, die bij afwisseling door eenen belgischen en nederlandschen commissaris gepresideerd worden.

— Te Luik wachtte men gisteren de beide bataillons, die in den omtrek van Martelange zijn gekantonneerd geweest.

— Gisteren is de generaal *Daine* alhier aangekomen.

— De Ardoins waren heden te Antwerpen genoteerd 18 drie vierde, negen zestiende.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 28sten Augustus.

De *Staats-Courant* behelst een besluit van den 15den Augustus 1839, ter voorloopige voorziening in de dienst van de Civiele en Criminele Justitie in de weder in bezit genomene gedeelten van Limburg, hetwelk aldus luidt:

WIJ WILLEM, enz.

In aanmerking nemende de noodzakelijkheid, om voorloopig te voorzien in de dienst der Civiele en Criminele Justitie in het onder Ons gezag teruggekeerde gedeelte van Limburg, en dat het doelmatig is voorgekomen om dit onderwerp bij voorraad te regelen op gelijken voet als, en in verband te brengen met hetgeen bij Onze besluiten van den 31sten Maart 1831 (*Staatsblad* no. 7), en van den 3den September 1838 (*Staatsblad* no. 34), ten aanzien van de stad en vesting Maastricht is voorgeschreven;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Justitie;

Den Raad van State gehoord,

Hebben besloten en besluiten:

De artikels 2, 3 en 4 van Ons besluit van den 31sten Maart 1831 (*Staatsblad* no. 7), mitsgaders Ons besluit van den 3den September 1838 (*Staatsblad* no. 34), worden van toepassing verklaard ook ten aanzien van de zaken, voorkomende bij de Regtbank van eersten Aanleg te Roermonde en bij de verschillende Vredegeregten, onder de Regtbanken van Maastricht en Roermonde behoorende.

De Hooge Raad der Nederlanden zal, ten aanzien van de vermelde zaken, in alles dezelfde Regtsmagt uitoefenen en op dezelfde wijze, als aan den Raad bij Ons voornoemd besluit van den 3den September 1838, in verband met dat van den 31sten Maart 1831, ten aanzien van de binnen de stad en vesting Maastricht voorkomende zaken is opgedragen; en zullen de Procureur-generaal bij den Hoogen Raad en de Officier bij de Regtbank van Eersten Aanleg te Roermonde, en de Vrederegters in de Arrondissementen van Maastricht en Roermonde, wederkeerig in gelijke betrekking tot elkander staan, als bij Ons besluit van den 31sten Maart 1831, ten opzigte van den fungerenden Procureur-Crimineel en Officier te Maastricht was vastgesteld.

Onze Minister van Justitie en Onze Commissarissen, belast met het voorloopig bestuur in de onder Ons gezag teruggekeerde gewesten van Limburg, zijn, ieder voor zoo veel hem betreft, belast met de uitvoering van Ons tegenwoordig besluit, waarvan afschriften zullen gezonden worden aan den Hoogen Raad der Nederlanden en aan den Procureur-Generaal bij denzelven, mitsgaders aan den tijdelijken Procureur-Crimineel te Maastricht, tot derzelver informatie en narigt, en hetwelk wijders in het *Staatsblad* en in het *Officieel blad van Limburg*, zal worden geplaatst.

— Naar men verzekert, zal Z. M. aanstaanden vrijdag het Huis in het Bosch verlaten, en Hoogdezelfde intrek wederom in het paleis dezer residentie nemen. Op genoemden dag zal H. K. H. Mevrouw de prinses *Albert* van Pruissen de terugreis naar Duitschland aanvaarden.

— Gisteren heeft de Hooge raad het bekend arrest van het Geldersche geregtshof, waarbij de uitgever der *Arnhemsche Courant*, de heer *C. M. Pleijsier*, werd veroordeeld, wegens zijne regten het Geldersche postmeesterambt geëxerceerd en vervuld, en den laatstgemelde van alle regtsvervolging *ontheven*, en zoks, vermits er geene behoorlijke toepassing van art. 376 van het strafwetboek bestond, hetwelk verder, dat er eene strafbare of verachtelijke daad zij ter laste gelegd aan eenig bepaald persoon of aan openbare autoriteiten of ligchamen, uit meer dan een persoon zamengesteld.

— Te Hage is aangekomen den baron *de Hadel* luitenant-kolonel en kamerheer des hertogs van Nassau van wege den regerenden hertog *Adolf* belast met de overbrenging bij ons hof van het overlijden des overleidens van zijnen doorluchtigen vader, den hertog *Wilhelm*.

— Heden, den 28sten, zal van Harderwijk naar het Nieuwe Diep vertrekken een detachement van 420 onderofficieren en manschappen, en aan boord van het schip *Schoon Verbond* naar Java te worden overgevoerd. Het bevel over dit detachement is opgedragen aan den van verlof terugkeerenden ritmeester van het regement huzaren *Hohenlohe*, vergezeld van de luitenants *de Brauw* en *Metschet*, en den onder-luitenant 1ste klasse *Robinson*.

— Den 18 dezer is, in den ouderdom van 61 jaren, in Henegouwen overleden *Karel Ignatius Philip graaf de Thiennes de Lombize*, bij de oprigting van het Koningrijk der Nederlanden, commissaris-generaal van justitie, later president van de Hooge Raad der Staten-Generaal, minister van Staat, grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, enz. Na de gebeurtenissen van 1830, heeft hij zich geheel aan de openbare zaken onttrokken. De graaf *de Thiennes* was de laatste mannelijke afstammeling van dezen tak van een der oudste adellijke Nederlandsche geslachten.

— Volgens eene opgave, op welke men meent te kunnen staat maken, zijn er, behalve andere voortbrengselen, gedurende het jaar 1838 uit Neêrlands-Indië uitgevoerd; 590,000 picols koffij, 735,000 pikols suiker, 950,000 picols rijst, 743,000 ponden indigo en 41,373 picols tin; bedragende de waarde van den geheelen uitvoer ongeveer 45 millioen gulden en de invoer *f* 34,500,000, waarvan 6 millioen in Hollandsche lijnwaden. Men meende, dat de uitvoer in dit jaar, 1839, nog aanzienlijker zou kunnen zijn, en dat, voor rekening van de regering alleen, omtrent 750,000 picols koffij zouden kunnen verzonden worden, en dat de uitvoer van Indigo uit 1,200,000 ponden, en van *Java*-thee uit ongeveer 140,000 ponden zou bestaan. In 1829, was de uitvoer de navolgende: koffij 281,662 picols, suiker 73,780 picols, rijst 808,740 picols, indigo 46,369 ponden, tin 23,958 picols, welke uitvoer, over het algemeen van jaar tot jaar vermeerderd en tot die hoogte gekomen is, waartoe zij thans is geklommen.

— Uit het weekblad van het Regt ontleent met het volgend berigt:

» Uit Zwolle schrijft men, dat men aldaar binnen kort verwacht het houden der pleydooijen in eene zaak van het grootste gewigt, welke door het bestuur der Domeinen tegen de stad Kampen, over den aanwas van het Kampereiland, gevoerd wordt, en waarschijnlijk den tweeden Woensdag in de maand September zal dienen voor de Arrondissements-Regtbank te Zwolle. De zaak moet van veel belang zijn, zoo ten aanzien derzelver gewigtige gevolgen en omvang als om de regtsquestien, die er zich in voordoen."

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De hoogleeraar in de oudheidkunde en mythologie te *Göttingen*, O. Müller, is voornemens eene wetenschappelijke reis door *Italie* en *Griekenland* te ondernemen. — De strijd over het al of niet nuttige van het gebruik der latijnsche taal op de hoogescholen, is dezer dagen in *Duitschland* op nieuw verlevendigd. Een der hoogleeraren in de philologie aan de Göttinger hoogeschool, wordt gezegd het voornemen te hebben, in eene uit te geven verhandeling, het gebruik der latijnsche taal in geschrifte en in de gehoorzaal op eene krachtige wijs te verdedigen, tegen een onlangs tegen dat gebruik in de *Haller Jahrbücher* voorkomend artikel. — Bij gelegenheid van het onlangs gehouden driehonderdjarig jubelfeest der hervorming te *Leipzig*, heeft de superintendant, Dr. Hranke, van wege de theologische faculteit, de waardigheid van Doctor verkregen, voor zijne historisch-theologische verhandeling *de Disputatione Lipsiensi habita sub auspiciis Georgii Ducis Saxonici Lipsiæ a. s. MDXIX habita*. Dit geschrift verdient de opmerkzaamheid ter opheldering der geschiedenis van de reformatie, als behelzende veel bijzonders door den schrijver uit het staatsarchief te *Dresden* bijeenverzameld. — Op den 28sten A., den dag voor den jaardag van het overlijden van A. von Chamisso, is, overeenkomstig deszelfs uitersten wil, zijn graf met een eenvoudigen graniet-steen bedekt, waarop alleen zijn naam en die zijner vader te lezen staan. Den volgenden morgen heeft de boekhandelaar Schrag te *Neurenberg* eene fraaije stereotyp-uitgave van des overledenen geschriften aan *Goldschmit* te *Berlijn* overgedragen. Eerstdaags zal hare verschijning worden aangekondigd. Van Chamisso's dichtwerken, is het verschijnen, en tegen de Michaelis-mis eene nieuwe vermeerderde uitgave zijner gedichten uitgegeven worden. — K. M. de keizer van *Oostenrijk*, heeft den professoren in de beeldhouwkunst en raad der Akademie van schoone kunsten te *Milaan*, P. Marchesi, bij een eigenhandig schrijven, den titel van keizerlijken hofstatuaris verleend. — De prinses Amalia van *Saksen*, van wier talent voor het tooneel wij reeds meermalen gesproken hebben, heeft onlangs een nieuw stuk, *Sieglinde* geheeten, vervaardigd. Het werd in het begin dezer maand op het *Dresdensch* tooneel met het beste gevolg opgevoerd, en vervulde de Pruisse en den Prins Jonathan zelven eene lof-vervulden. In het lokaal der kunstvereeniging te *Munchen* zijn thans proeven ingezonden van door de hoogleeraren Kaulbach en Stahlman, met behulp der *camera obscura* overgebragte teekeningen, stellende voor, twee allerlaatst aangekomene schepen van de *Olympische*, van Engeland naar Griekenland bestemd, en gelijk de eene [illegible] van een [illegible] op papier overgebragt, hebben een tint als van Chinesche inkt, waardoor zij bijzonder dat de ligte deelen van het oorspronkelijke donker, en omgekeerd donkerder dan het op de afbeelding verschijnen.

Frankrijk. — Bij een besluit van den 18den, heeft de minister van oorlog de commissie benoemd, die belast is met het doen van wetenschappelijke nasporingen en ontdekkingen in de Afrikaansche bezittingen. Deze commissie is zamengesteld uit een en twintig leden, aan het hoofd waarvan als president benoemd is, de kundige kolonel van den generalen staf en lid van het Institut Boxx de St. Vincent. Van de gezegde leden, zijn er tien door de Akademie van Wetenschappen en vijf door de Akademie van Opschriften en Fraaije Letteren aangewezen.

België. — De zucht tot beoefening der vlaamsche taal- en letterkunde wint in de provincien waar het vlaamsch gesproken wordt, steeds meer en meer veld. Onlangs hebben wij den arbeid vermeld van de commissie voor de invoering eener regelmatige spelling. Thans vernemen wij, dat de voorstanders van het vlaamsch voornemens zijn, naar het voorbeeld der voormalige *rederijkers*, te *Antwerpen* eenen toonenden, declamatischen wedstrijd te houden, ter bijwoning waarvan al de vlaamsche letter- en tooneelkundige gezelschappen zullen genoodigd worden. — Te *Brussel* wordt thans met veel lof van een nieuw schilderstuk van DE KEYSER gesproken, dat op de aanstaande tentoonstelling zal geplaatst worden en den *slag van Woeringen* voorstelt. — Men is te *Brussel* voornemens eene industriele onderneming voor de lettergieterij, stereotypagie, druk- en steenplaatdrukkunst en papierfabrikaadie, op eene zeer groote schaal ingerigt, tot stand te brengen; de ondernemers zijn eenige voorname kapitalisten van *Berlijn*, *Leipsig* en *Londen*, die een kapitaal van drie millioenen duitsche guldens zullen bijeenbrengen. Het hoofddoel schijnt de nadruk van fransche, duitsche en engelsche werken te zijn. Eene machine voor de vervaardiging van het papier, naar de uitvinding van den ingenieur Maarten van *Boston*, hetwelk dagelijks 500 ziemen papier van het grootste formaat zal leveren, zou onder anderen tot het materieel dezer kolossale inrigting behooren.

Nederlanden. — Door Z. M. is benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de faculteit van Wis- en Natuurkundige Wetenschappen aan de hoogeschool te *Leiden*, de heer G. J. Vrolik, Matheseos Magister et philosophiæ Naturalis Doctor te *'s Gravenhage*. — De twee en dertigste algemeene vergadering van het Koninklijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen en schoone kunsten, is maandag l. te *Amsterdam* gehouden, onder voorzitting van den heer W. H. Suare, voorzitter der eerste klasse, wordende het secretariaat waargenomen door den heer C. Vrolik, vasten secretaris derzelfde klasse. De werkzaamheden, waarop deze algemeene vergadering beschreven was, ten einde zijnde gebracht, werd de heer A. des Amorie van der Hoeven, voorzitter der tweede klasse, tot algemeenen voorzitter voor het volgend instituutjaar aangekondigd, ten gevolge waarvan het algemeene secretariaat is overgegaan op den heer S. J. Wiselius, vasten secretaris van laatstgenoemde klasse. — Gisteren werd te *Amsterdam* door de derde klasse van het koninklijke Nederlandsch Instituut hare gewone twee-jaarlijksche vergadering gehouden, onder voorzitting van het lid der klasse, Mr. J. H. van Bemmelen, door wien de vergadering geopend werd, na eene kernrijke en zaakrijke voorafspraak over het gewigt der wijsgeerige en zedelijke wetenschappen en daarmede over den aard en het doel der werkzaamheden van deze klasse. Vervolgens las de secretaris, Mr. C. A. van Tex, een breedvoerig verslag voor van hetgeen gedurende de jaren verloopen tweetal jaren was voorgevallen. In dit verslag werd onder anderen melding gemaakt van de verkiezing des hoogleeraars G. J. Boekenoogen tot lid van den heer F. Cramer, te *Heidelberg*, tot geassocieerde, en van de heeren P. Harting te Groot, C. J. A. Mijnssen te *Heidelberg*, en J. M. Pareisus, te *Parijs*, tot correspondenten der klasse. De nagedachtenis der overleden correspondenten, de Heeren Bonnemaison, J. E. Humbert, en Sylvestre de Sacy werd vervolgens, met eerbetuiging aan de groote bekwaamheden dier beroemde mannen, herdacht. Ten slotte bragt de secretaris eene hulde toe aan den thans overleden hoogleeraar van Heusde, onder wiens leerlingen ook de heer Des Tex had behoord, door welke aan schoone als aandoenlijke hulde al de aanwezenden ten diepste getroffen werden. Na het verslag des hoogleeraars Des Tex, werd door den hoogleeraar J. Hendrik Ellias Zeeman door regtmatige redevoering uitgesproken over de waarheidsliefde bij de beoefening der natuurkunde, naar aanleiding van het gezegde van Marcus Aurelius Antonius: Indien iemand mij wederlegen en aantoonen kan, dat ik dwaal, blijmoedig wil ik van gevoelen veranderen.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Inname. — Bij een besluit van den 18den, heeft de minister van financien bepaald, dat de inname van de Koninklijke Nederlandsche Loterij, in het jaar 1840, zal bestaan in:

1ste Trekking: N°. 14213, *f* 1000; N°. 17999, *f* 1000; N°. 8000, *f* 2500.

2de N°. 19542, *f* 1000; N°. 11890, *f* 1000.

3de N°. 12664, *f* 1000.

4de N°. 4334, *f* 20,000; N°. 16206, *f* 1000; N°. 3896, *f* 1500; N°. 2469, *f* 1000; N°. 6892, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren gisteren (27 *Augustus*) genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54¼, ⅝; dito 5 pCt. 101⅞; Am. Syndi. 4½ pCt. 96 drie achtste; dito 3 pCt. 80 dertien zest., ⅞; Hardelm. 172 drie achtste, ½; O. Indie 5 pCt. 99 dertien zest., ⅞; Rijn Spoorweg 102¼; Ardoins 18 negen zest.; Roebels 6 pCt. 66.

*** Heden overleed na een langdurig lijden, voorzien van de heilige H. H. Sacramenten der H. Kerk, onze geliefde jongste dochter MAGTILDIS LAURENTIA, in den ouderdom van ruim *zeven* Jaren.

Bergen-op-Zoom, 25. Aug. 1839.

J. DE BRUIJN,
P. DE BRUIJN,
geboren LOIJENS.

*** De Notaris W. J. VAN VOORST CATSHOEK, residerende te *Tholen*, (Provincie *Zeeland*) zal, op den 5. September 1839, in de Herberg van D. WAGENMAKER, te *Poortvliet*, Veilen, en den 19. daaraanvolgende aldaar Verkoopen:

1°. De HELFT in de AMBACHTS-HEERLIJKHEID van *Poortvliet*, met deszelfs Ambachts-regt en Ambachts-gevolgen, benevens de Visscherijen, Vogelarij, Zwanendrift, Bijenvlugt, Lammeren- en Derrie-Tienden, Jagt, Capoenregten, Cijnsen en Erfpacht, Vastiende van *Malland* en verdere Inkomsten en Regten.

2°. De HELFT in eenen ZEEDIJK, SCHORREN en SLIKKEN, gelegen tusschen die van de Heerlijkheden *Sint Annaland* en *Vrijberge*, onder *Poortvliet*, groot, volgens het Kadaster, 86 Bunders, 35 Roeden, 40 Ellen.

3°. De HELFT in drie Perceelen DIJK, beplant met zware Olmen of IJpen en Abeelen Opgaande en verdere BOOMEN, onder *Poortvliet*.

4°. De HELFT in den STEENEN WIND-KOREN-MOLEN van *Poortvliet*.

5°. Een vierde gedeelte in de MEESTOOF, nabij *Poortvliet*.

6°. Vier Perceelen DIJK, beplant met zware Olmen of IJpen, Essen en Populieren Opgaande en verdere BOOMEN, gelegen onder *Tholen*, en

7°. 64 Roeden, 44 Ellen ZAAILAND, gelegen onder *Stavenisse*.

Alle welke Goederen zijn nagelaten door wijlen den Heer Mr. M. J. GAASWIJCK, breeder bij uitgezette Biljetten omschreven en waaromtrent nadere informatien te bekomen zijn ten Kantore van bovengemelden Notaris.

De Notaris M. BAX, te *Bergen-op-Zoom*, zal den 31. Augustus provisioneel, en den 14. September 1839 finaal Verkoopen:

Drie kapitale wel gelegen HUIZEN, buitenplaatsen TUINEN en ERVEN, binnen *Bergen-op-Zoom*.

POSTWAGEN-ONDERNEMINGEN.

CONCORDIA,

Vertrekken dagelijksch aan het Hôtel *de Kroon*, te *Breda*.

Te beginnen Maandag 2 September e. k., zal het vertrek der Diensten bepaald zijn na de aankomst der Wagens uit *België*.

Naar *Tilburg*, *'s Bosch* en *Eindhoven*, in plaats van te 4 uren, tan 12 uur 's middags, ten einde een uur vroeger te *Tilburg* en *'s Bosch* aan te komen.

Naar *Tilburg*, *'s Bosch*, *Eindhoven*, *Grave*, *Nijmegen*, *Kleef*, *Doesburg*, *Zutphen*, *Vorden*, *Ruurlo*, *Groenlo*, *Winterswijk*, *Deventer*, *Zwol*, *Meppel*, *Assen*, *Groningen* en *Leeuwarden*, des morgens ten 2¾ ure.

Naar *Arnhem*, om aldaar aan te komen ten tijde het vertrek der Stoomboten op *Emmerik*, *Dusseldorp*, *Coblenz* en *Mainz*, des morgens ten 2¾ ure.

's Bosch, Augustus 1839.

H. BOGAERTS.

Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen:

BEKNOPTE
MALEISCHE SPRAAKKUNST,
EN
CHRESTOMATHIE,
MET ITALIAANSCH EN ARABISCH KARAKTER,
EN VOLLEDIG HOOG EN LAAG
MALEISCH EN NEDERDUITSCH
WOORDENBOEK,
MET ITALIAANSCH KARAKTER,
DOOR
P. P. ROORDA VAN EYSINGA,
Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Phil. Theor. Mag. et Lit. Hum. Doctor, Oud-Kapitein Adjudant, Hoogleeraar aan de Koninklijke Militaire Akademie, enz.

Prijs *f* 3,—.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.